

УДК 65.012.23

СТРАТЕГІЧНЕ УПРАВЛІННЯ: КОНЦЕПТУАЛЬНІ ПІДХОДИ

Студ. М.І. Золевська, гр. МгЗУІД-17 (Л)

Науковий керівник доц. М.В. Скиба

Київський національний університет технологій та дизайну

Мета і завдання. Метою дослідження є узагальнення концепцій щодо визначення сутності стратегічного управління, уточнення змісту складових понять, що утворюють цю економічну категорію. Досягнення вказаної мети передбачає вирішення наступних завдань: розкрити зміст понять «стратегія» та стратегічне управління.

Об'єкт та предмет дослідження. Під об'єктом дослідження розуміють процес стратегічного управління. Предмет дослідження є сутність і специфіка стратегічного управління.

Методи та засоби дослідження. Під час узагальнення наукових підходів та сутнісних характеристик стратегічного управління застосовано абстрактно-логічний метод та методи аналізу й синтезу.

Наукова новизна та практичне значення отриманих результатів. Наукова новизна одержаних результатів полягає в розширенні теоретичного базису понять «стратегія» та «стратегічне управління», шляхом систематизації еволюції формування поняття у площині стратегічного та фінансового менеджменту із глибинним аналізом фундаментальних економічних шкіл і наукових підходів. Практичне значення отриманих результатів полягає в тому, що запропоновані теоретичні положення можуть бути використанні для формування стратегічних засад управління у вітчизняних організаціях, що дозволить підвищити ефективність їх функціонування за рахунок розробки ефективної стратегічної моделі управління.

Результати дослідження. Слово «стратегія» походить від грецького *strategia* (стратос – військо, аго – веду), тобто за походженням це військовий термін. Він означає військове мистецтво, що вивчає закономірності та характер війни, теоретичні основи планування, підготовки і проведення крупних військових операцій із заздалегідь сформульованими стратегічними завданнями [1, с. 16].

Термін «стратегія» використовується нині в багатьох сферах суспільного життя. Щодо терміну «стратегія підприємства (фірми)», то тут існує чимало визначень. Її розуміють як:

- систему організаційно-економічних заходів для досягнення довгострокових цілей підприємства;
- обґрунтування перспективних орієнтирів діяльності підприємства на основі оцінювання його потенційних можливостей і прогнозування розвитку зовнішнього середовища;
- генеральний напрямок розвитку підприємства, який забезпечує узгодження його цілей і можливостей та інтересів усіх суб'єктів;
- ефективну ділову концепцію досягнення конкурентних переваг підприємством;
- сукупність перспективних орієнтирів для роботи підприємства;
- план дій, що визначає пріоритети розв'язання проблем і ресурси для досягнення основної мети.

У наукових джерелах немає єдиної точки зору щодо появи стратегії. Хтось каже, що стратегія - це план або щось подібне - лідерство, керівництво або напрямок розвитку, дорога від теперішнього до майбутнього. Дуже часто стратегію називають

принципом поведінки або слідуючи певній моделі поведінки. Іноді вчені кажуть, що стратегія є позицією, а саме розміщення певних продуктів на певних ринках.

Немає спільного підходу щодо розробки стратегій:

- моделювання на основі судження та дизайну;
- порівняно ізольований формальний процес планування;
- вибір стратегічних ринкових позицій організації.

Давайте розглянемо підходи до формування стратегії. Стратегія може формуватися як:

- проникнення в майбутнє через розуміння менеджера;
- за підтримки логіки когнітивної психології, проникнення у свідомість стратега;
- розробка стратегії крок за кроком, як організація навчається;
- принципи формування стратегії визначаються культурою;
- стратегія формується під впливом ззовні [2, с. 24].

Організація забезпечує її розвиток шляхом збалансованої взаємодії із зовнішнім середовищем стратегічного управління. Стратегічне планування є особливим видом практичної діяльності, що полягає у розробці рішень. Метою рішень є ефективна робота компанії у довгостроковій перспективі та швидка адаптація до змін зовнішнього середовища. Основними процедурами стратегічного планування є: прогнозування, програмування та проектування [3, с. 45].

Стратегічне управління – це процес прийняття та здійснення стратегічних рішень, головною ланкою якого є стратегічний вибір, що ґрунтується на співставленні власного ресурсного потенціалу підприємства з можливостями та загрозами зовнішнього оточення, в якому воно функціонує. Стратегію можна розглядати як основну ланку, що поєднує в єдине ціле чого хоче організація досягти – її цілями та напрямом поведінки, яка вибрана для досягнення цих цілей.

Висновки. Отже, підсумовуючи вищесказане, можна дійти висновку, що стратегічне управління підприємством включає п'ять основних компонентів: бачення, місія, стратегія, програми розвитку й плани. Стратегія - це програма, план, загальний курс управління компанією для досягнення своїх стратегічних цілей у будь-якій сфері діяльності.

Ключові слова: стратегія, стратегічне управління, підприємство, організація.

ЛІТЕРАТУРА

1. Mintzberg, H. (1994). The Rise and Fall of Strategic Planning: Reconceiving Roles for Planning, Plans, Planners. New York: The Free Press. Retrieved from <https://coco-net.org/wp-content/uploads/2012/08/risefall.pdf>.

2. Конспект лекцій з дисципліни «Стратегічний менеджмент» для студентів напряму підготовки 6.030601 «Менеджмент організацій» денної та заочної форми навчання укладач: Касич А.О. д.е.н., професор кафедри менеджменту.-Київ.- КНУТД.-2016.

3. Саєнко М.Г. Стратегія підприємства Рекомендовано Міністерством освіти і науки України як навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів Тернопіль.-2006.